

Олімпійська
Академія
України

Олімпійський рух на теренах Західної України – минуле та сьогодення

Другий регіональний
науково-методичний семінар
22-23 грудня 2017 року

ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА
ТЕРНОПІЛЬСЬКЕ ОБЛАСНЕ ВІДДІЛЕННЯ
НАЦІОНАЛЬНОГО ОЛІМПІЙСЬКОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКЕ ОБЛАСНЕ ВІДДІЛЕННЯ
ОЛІМПІЙСЬКОЇ АКАДЕМІЇ УКРАЇНИ

***"Олімпійський рух на теренах Західної
України – минуле та сьогодення"***

матеріали II регіонального науково-методичного семінару

Тернопіль 2017

ББК 75.1

I -66

Олімпійський рух на теренах Західної України – минуле та сьогодення //
Матеріали II регіонального науково- методичного семінару / За заг.ред.Огнистого
А.В. – Тернопіль: В-во СМТ «Вектор», 2017. – 140 с.

*Рекомендовано до друку вченою радою факультету фізичного виховання
Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира
Гнатюка
протокол № 4 від 12 грудня 2017 р.*

© ТНПУ ім.В.Гнатюка, 2017

Шановні друзі!

У 2017 році виповнюється 27 років заснування Національного Олімпійського комітету України, офіційною датою створення якого вважається рішення, прийняте I Генеральною асамблеєю засновників від 22.12.1990 року. НОК України діє у відповідності до положень Олімпійської хартії, Конституції України та чинного законодавства України і свого Статуту. Основні завдання НОК України – забезпечення участі в Олімпійських іграх, розширення міжнародного співробітництва, популяризація масового спорту і здорового образу життя, фізичне і духовне збагачення людей.

З цієї нагоди Тернопільський національний педагогічний університет ім. Володимира Гнатюка, як один з провідних педагогічних вузів України, в стінах якого виховуються майбутні спортивні педагоги, спортсмени високої спортивної кваліфікації, переможці і призери Чемпіонатів Європи, Світу та Олімпійських ігор, спільно з Тернопільським обласним відділенням НОК України та Олімпійською академією України проводить другий регіональний науково-методичний семінар «Олімпійський рух на теренах Західної України – минуле та сьогодення», який відбудеться 22-23 грудня 2017 року.

Інтернет сторінку науково-методичного семінару постійно відвідують науковці, студенти, спортсмени та прості громадяни не лише України, але і всього світу які цікавляться віхами історії та сьогоденням Олімпійського руху на теренах Західної України.

Сподіваємось, що Ви долучитесь до участі у другому регіональному науково-методичному семінарі «Олімпійський рух на теренах Західної України – минуле та сьогодення», та підтримаєте цей по справжньому науковий захід, який ініційований Тернопільським національним педагогічним університетом ім. Володимира Гнатюка та обласним відділенням НОК України.

*Голова Тернопільського обласного
відділення НОК України
Підгрушна О.М.*

ЗМІСТ

БЕРЕЖАНСЬКИЙ О.О. ¹ , БОЖИК М.В. ¹ , БАНАХ В.І. ¹ , КАЗМІРУК А.В. ² ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ ОЛІМПІЙСЬКОГО РУХУ НА КРЕМЕНЕЧЧИНІ	7
БОДНАР Я.Б. ФУТБОЛЬНІ ТУРНІРИ НА ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГРАХ (1908-2004 РР.) ТА ЗДОБУТКИ ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИХ ГРАВЦІВ	9
БОДНАР Я.Б. ГУМАНІЗМ ТА МИР – ГОЛОВНІ ІДЕЇ ОЛІМПІЙСЬКОГО РУХУ	12
ЛЕВЧУК В.А., ВЕРЦІМАГА А.В. ІСТОРІЯ, СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК ФУТБОЛУ В ГАЛИЧИНІ (КІНЕЦЬ ХІХ – ПОЧАТОК ХХ СТ.)	14
ВИННИЧУК О.Т. ГЕНЕЗА ВІДНОВЛЕННЯ СУЧАСНОГО ОЛІМПІЗМУ	18
ВЛАСЮК Р. А. РОЗВИТОК ГІМНАСТИКИ НА ТЕРНОПІЛЛІ КІНЦЯ ХХ ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ	22
ГАХ Р.В. ПЕДАГОГІЧНА ЦІННІСТЬ ОЛІМПІЙСЬКОЇ ОСВІТИ В НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ	26
ГРАБИК Н.М., СМІК Н. ЗАРОДЖЕННЯ І РОЗВИТОК СНОУБОРДИНГУ	28
ГУМЕНЮК С.В. ПЕДАГОГІЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ЗАСОБАМИ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	32
ЄДНАК В.Д. ОЛІМПІЙСЬКІ ГОРИЗОНТИ ВІРИ ЗОЗУЛІ	36
ЄДНАК В.Д. ¹ , ЯКОВІВ В.І. ² ВКЛЮЧЕННЯ ЖІНОК В ОЛІМПІЙСЬКИЙ РУХ	39
ІВАСЬКІВ С.М., ВАСІРУК М.С. ОСНОВНІ АСПЕКТИ ОЛІМПІЗМУ У ФОРМУВАННІ ОСВІТНІХ ЦІННОСТЕЙ СПОРТСМЕНІВ	43
ІГНАТЕНКО В.М., ПАНАСЮК І.В. ТЕРНОПІЛЬСЬКЕ ОБЛАСНЕ ВІДДІЛЕННЯ НОК УКРАЇНИ - ДІЯЛЬНІСТЬ СПРЯМОВАНА НА РОЗВИТОК	47
КІЙКО В.І., БІТКІВСЬКА Л.І., КУШНІР І.С. ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ ЗАРОДЖЕННЯ ЧЕРЛІДІНГУ В УКРАЇНІ	50
КЛАПАЧ О. ОЛІМПІЙСЬКА ОСВІТА В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ КООПЕРАТИВНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ	54
КЛАПОУЩАК І.Д. ТРАВЕРТИНОВІ СКЕЛІ СЕРЕДНЬОГО ПОДНІСТРОВ'Я ЯК ОБ'ЄКТИ ПРИРОДНОЇ СПАДЩИНИ ТА РЕСУРСИ ГЕОЛОГІЧНОГО ТУРИЗМУ	58
ВАНТУХ В.П., КРУГЛЯК О.Я., РОНДЯК Л.М. ІНТЕГРАЦІЯ ОЛІМПІЙСЬКОЇ ОСВІТИ У НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНИЙ ПРОЦЕС ПЕДАГОГІЧНИХ КОЛЕДЖІВ	63
КУЗЬ Ю.С. РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ МОЛОДІ ЗАСОБАМИ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ НА ОСНОВІ ОЛІМПІЙСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ	67
ЛАВРІН Г.З. РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ СТУДЕНТІВ ЩОДО ОЛІМПІЙСЬКОЇ ОСВІТИ	71
ЛАДИКА П.І. ОЛІМПІЙСЬКА ОСВІТА ЯК ПЕРЕДУМОВА СПОРТИВНО-ГУМАННОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ	76
ЛЯХ-ПОРОДЬКО О.О., КРАВЧУК В. О., РЄЗНІКОВ А. С. ВИКУП «УКРАЇНСЬКОГО ГОРОДУ» (ПЛОЩІ «СОКОЛА-БАТЬКА») УКРАЇНСЬКОЮ ДІАСПОРОЮ США	80
МАЛЯР Н.С., МАЛЯР Е.І., ДУДА Б.П. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ РЕГБІ У ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ	85
МЕХОНОШИН С. О. ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ОЛІМПІЙСЬКОГО РУХУ В УКРАЇНІ	88
МОСІЙЧУК Л.В. ПОШИРЕННЯ ІДЕЙ ОЛІМПІЗМУ У НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ ШКОЛЯРІВ ТА СТУДЕНТІВ	93
НАУМЧУК В. І. ВИКОРИСТАННЯ РУХЛИВИХ ІГОР В ОЛІМПІЙСЬКІЙ ОСВІТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	97
ОГІРКО І. В. ¹ , ОГІРКО О. І. ² ТЕОРЕТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ОСНОВНИХ НАПРЯМІВ І МОЖЛИВОСТЕЙ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОЛІМПІЙСЬКОМУ РУСІ	100
ОГНИСТА К.М. СПОРТИВНЕ ВИХОВАННЯ – ОДИН ІЗ ШЛЯХІВ ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОЇ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ	104
ОГНИСТИЙ А.В. ЗАХОДИ ОЛІМПІЙСЬКОЇ АКАДЕМІЇ УКРАЇНИ У ПІДГОТОВЦІ ВЧИТЕЛЯ ДО ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ (ТЕРНОПІЛЬСЬКЕ ОБЛАСНЕ ВІДДІЛЕННЯ)	107

ОСПІ Н.Б. ОБІЗНАНІСТЬ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ, ЩОДО ОЛІМПІЙСЬКИХ ІДЕАЛІВ.....	113
ПАВЛЮК Є.О., ПАВЛЮК А.Є. ОСОБЛИВОСТІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ У СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ США.....	116
ПЕТРИЦА П.М. ОЛІМПІЙСЬКА ОСВІТА У ФОРМУВАННІ ОСОБИСТОЇ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТА-ПЕДАГОГА.....	121
ТУРАНОВ Ю. О., РАК В. І., ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ МАЙБУТНІМИ ФІХІВЦЯМИ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ.....	125
РИМИК В.Р. ¹ , РИМИК Р.В. ² , МАЛАНЮК Л.Б. ³ КРИТЕРІЇ ВІДБОРУ ДІТЕЙ ДЛЯ ЗАНЯТЬ ЛЕГКОЮ АТЛЕТИКОЮ.....	129
МОСКАЛИК Н.В. ¹ , МАЛАНЮК Л.Б. ² , РИМИК Р.В. ³ АДАПТАЦІЯ ЮНИХ СПОРТСМЕНІВ ДО ФІЗИЧНИХ НАВАНТАЖЕНЬ ЦИКЛІЧНОГО ХАРАКТЕРУ.....	134
САПРУН С.Т. ¹ , САЛУК І.А. ² ІНТЕГРАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОЛІМПІЙСЬКА ОСВІТА» В ПРОЦЕС ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ФАКУЛЬТЕТІВ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ.....	140
СЕРЕДА І.О. ВТІЛЕННЯ ВАЖЛИВИХ ТЕНДЕНЦІЙ ОЛІМПІЗМУ В ПРОЦЕС ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ ФАКУЛЬТЕТУ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТНПУ ІМ. В.ГНАТЮКА...	145
СТЕРАНКО А. OLYMPIC EDUCATION AND ITS PLACE IN PHYSICAL EDUCATION OF GREAT BRITAIN.....	149
ШАНДРИГОСЬ Г.А., ШАНДРИГОСЬ В.І. ОЛІМПІЙСЬКА ОСВІТА ЯК КОМПОНЕНТ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ.....	151
ШАНДРИГОСЬ В.І. РОЛЬ І МІСЦЕ СПОРТИВНОЇ БОРОТЬБИ В ПРОГРАМАХ ДРЕВНІХ ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГОР.....	155

Наумчук В. І.

ВИКОРИСТАННЯ РУХЛИВИХ ІГОР В ОЛІМПІЙСЬКІЙ ОСВІТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

*Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка*

***Анотація.** З'ясовано сутність і спрямованість олімпійської освіти. Розкрито роль і значення ігрової діяльності у становленні особистості молодшого школяра. Визначено педагогічні можливості рухливих ігор у реалізації завдань олімпійської освіти.*

***Annotation.** The essence and orientation of the Olympic education is determined. The role and importance of gaming activity in the formation of the personality of the junior pupil is revealed. The pedagogical possibilities of mobile games in the realization of tasks of the Olympic education are determined.*

Багатогранне формування особистості повинно відбуватися шляхом органічного взаємозв'язку, взаємосприяння та інтеграції всіх напрямів виховання. Фізичне виховання і спорт, як невід'ємні складові педагогічного процесу, не тільки оптимізують фізичний стан і розвиток дитини, але й сприяють інтелектуальному та психічному розвитку особистості. Водночас, вони виконують функції соціалізації школяра, які полягають у формуванні моральних основ, загальнолюдських цінностей, потреб, мотивів, що визначають соціальну поведінку учня.

Всебічний й гармонійний розвиток особистості, розкриття та реалізація істинних сил, творчої індивідуальності і неповторності кожної дитини вимагають постійного цілеспрямованого впливу на духовні і тілесні основи школяра. У цьому контексті ідеї гуманізму, свободи та рівності все частіше пов'язуються з олімпізмом, основний філософський сенс якого полягає не лише у розвитку спорту, а й в реалізації його гуманістичної природи.

Олімпізм тісно поєднаний із загальнолюдською культурою і є дієвою формою соціально-культурної активності людей. Його сутність становить діалектична єдність теорії і практики, взаємозв'язок духовного й матеріального. І якщо всі люди володіють культурною спадщиною, цінності якої близькі до таких понять, як рівність, солідарність, братерство, то, як зауважив Хуан Антоніо Самаранч, «олімпійська освіта закладає основу цих цінностей і визначає місце спорту в гармонійному розвитку людини через зміцнення миру і збереження людської гідності» [0, с. 36].

Олімпійська освіта розглядається дослідниками як «багаторівневий спеціально організований педагогічний процес формування гармонійно розвиненої особистості через набуття знань, умінь і навичок, розвиток здібностей, інтересів, потреб та ціннісних орієнтацій, що базуються на гуманістичних ідеалах і цінностях олімпізму і є складовою частиною загальної

освіти» [2, с. 290]. Реалізація цього процесу у початковій школі сприяє формуванню у молодших школярів потреби до занять фізичною культурою і спортом, веденню здорового способу життя, які багато в чому визначають рівень здоров'я підростаючого покоління, допомагають успішно протидіяти негативному впливу вулиці, окремих інформаційних джерел, протистояти соціальним хворобам.

Однією з необхідних умов ефективного функціонування олімпійської освіти є послідовний зв'язок всіх її етапів. Послідовність дошкільного і шкільного періодів розвитку дитини, що забезпечує безперервність та наступність педагогічного процесу здійснюється, в тому числі, й за допомогою ігрової діяльності. Вона дозволяє уникнути різких змін при переході до навчальної діяльності, оскільки виступає для молодшого школяра знайомим і доступним способом пізнання навколишньої дійсності і має своє внутрішнє продовження у навчанні та праці. Разом з тим, в ігровій діяльності різні напрями виховання реалізуються не ізольовано один від одного, вирішуючи власні специфічні завдання, а у їх органічній єдності, що є стрижнем гармонійного розвитку особистості [4]. При цьому гра, як прояв ігрової діяльності набуває виховної та освітньої цінності лише тоді, коли вона спеціально відбирається, уточнюється за змістом і оформляється саме у педагогічних цілях.

На відміну від стандартних умов реалізації навчально-виховного процесу, де більшість часу діти проводять сидячи за партами, рухливим іграм притаманні специфічні особливості, які дозволяють розширити можливості формування олімпійських цінностей, відповідних знань та умінь. Основними особливостями використання рухливих ігор є досягнення яскраво вираженої єдності психічного, інтелектуального і фізичного розвитку школярів, уможливлення інтегрованого впливу на різні сторони психіки учнів, насамперед на їх емоційний та морально-вольовий аспекти, забезпечення трансформації інформаційно-нормативного поля у практичну площину через основні компоненти гри: уявну ситуацію, детерміновану правилами роль, сюжет і зміст. Аналізуючи ігрову діяльність, Д. Ельконін прийшов до висновку, що сюжет гри пов'язаний зі сферою діяльності, а її зміст – з відтвореним характером взаємин у процесі спільної діяльності [3]. Хлопчик чи дівчинка, перебуваючи в уявній ситуації, відчуває справжні почуття, бажання, емоції, оскільки уявними є лише умови, у які дитина себе подумки ставить, а роль, що втілюється у грі – це вона сама в нових, уявних умовах. Як тільки дитина „входить у роль”, їй відкриваються не лише почуття її ролі, які стають вже власними, але й почуття партнерів, пов'язаних з нею єдністю дій та впливу. Дитина починає співпереживати, пізнавати внутрішній світ інших учасників гри, підбирати різні варіанти стосунків з ними. Таким чином прокладається шлях від почуттів до усвідомлено організованих дій, до формування вчинків. А саме формування вчинків є визначальним надбанням у розвитку особистості і збагаченні її духовного життя, оскільки для вчинків важливий моральний смисл дії [5]. Роль задає зразок, орієнтир для дій особистості в конкретній ситуації. Зміст гри, її правила, які приховані у ролі або визначаються відокремлено, висувають до дитини вимогу діяти всупереч безпосередніх імпульсів,

відповідно до загальнолюдських цінностей та морально-етичних норм. Активне включення у грі механізмів усвідомленого виконання дій створює підґрунтя для гідної поведінки учнів поза ігровою діяльністю, вирішуючи таким чином завдання олімпійської освіти.

Рухливі ігри забезпечують необхідні умови для становлення і реалізації потребнісно-мотиваційної сфери діяльності дитини. Власне сама гра є життєво важливою потребою і природним видом діяльності молодшого школяра. Водночас, ігрова діяльність задовольняє необхідність дитини в рухах, що є обов'язковим чинником її гармонійного розвитку. У грі реалізуються потреби особистості належати до соціуму і займати у ньому певне місце, дотримуватися загальноприйнятих норм, користуватися повагою людей. Взаємодіючи з іншими гравцями, будь-який учасник гри вирішує запити у спілкуванні, розвиває взаємини з людьми, проявляє самостійність та особливості своєї індивідуальності. В ігровій діяльності можна успішно розв'язувати потреби пізнання оточуючого світу, визначення свого місця й призначення у ньому через засвоєння вже існуючих цінностей і шляхом відкриття нового, ще невідомого. Саме у грі вперше формується та проявляється потреба дитини впливати на світ і перетворювати його. За твердженням С. Рубінштейна, у цьому полягає основне, центральне та найзагальніше значення гри [5].

Таким чином, у рухливих іграх закладено значний потенціал для реалізації широкого спектра завдань виховання всебічно й гармонійно розвинутої особистості, які є стрижнем олімпійської освіти. Їх використання сприяє формуванню в учнів початкової школи такого способу життя, який ґрунтується на радості від проявлених зусиль, освітній цінності доброго прикладу, повазі до універсальних, фундаментальних етичних принципів. Цей усвідомлений вибір визначає становлення особистості юного олімпійця – прекрасної людини, для якої характерні гармонія тіла і духу, поєднання зовнішньої гідності з внутрішніми духовними та моральними якостями.

Список літератури:

1. Бронули Х. Программы и деятельность по олимпийскому образованию в школе / Х. Бронули // *Материалы междунар. форума «Молодежь – Наука – Олимпизм» (Москва, 14-18 июля 1998 г.)*. – М.: Сов. спорт, 1998. – С. 290.
2. Єрмолова В. М. Олімпійська освіта: теорія і практика: навч. посіб. / В. М. Єрмолова. – К., 2011. – 335 с.
3. Эльконин Д. Б. Психология игры / Д. Б. Эльконин. – М.: ВЛАДОС, 1999. – 360 с.
4. Наумчук В. І. Рухливі ігри у гендерному вихованні молодших школярів / В. І. Наумчук // *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету. Серія: Педагогіка*. – 2008. – №6. – С. 15 – 20.
5. Рубинштейн С. Л. Основы общей психологии / С. Л. Рубинштейн. – М.: Педагогика, 1989. – Т.2. – 328с.